

„Každý pták se počítá“ – konference České společnosti ornitologické

„Every Bird Counts“ – The conference of the Czech Society for Ornithology

Ve dnech 14. – 16. 10. 2016 se na zámku v Mikulově u příležitosti 90. výročí založení Československé ornitologické společnosti sešli ornitologové a zájemci o ochranu ptáků, aby si vyměnili zkušenosti a seznámili se s podobně laděnými lidmi v příjemném prostředí jihomoravské vinařské oblasti. Na pořádání konference, které udělil záštitu ministr životního prostředí Richard Brabec, se podílelo kromě ČSO i Regionální muzeum v Mikulově a Turistické informační centrum Mikulov. Hlavními partnery konference byly firmy Meopta Optika a E.ON.

Celkem 242 registrovaných účastníků převážně z Česka a Slovenska přihlásilo rekordních 53 přednášek a 27 posterů. Ačkoliv hlavní téma konference úzce souviselo s vrcholícím národním a zároveň evropským mapováním hnízdního rozšíření ptáků, sešly se na konferenci příspěvky na nejrůznější témata z oblasti výzkumu a ochrany ptáků. Nebyla nouze o příspěvky studentů i vědeckých pracovníků řešících výzkumné projekty, nechyběla ovšem ani řada prezentací od ornitologů, kteří se ptákům věnují bez nároku na odměnu ve svém volném čase. V neposlední řadě prezentovali své aktivity včetně projektů občanské vědy jednotliví pracovníci ČSO. Z přednášek byl pořízen audio a videozáznam, který bude zpřístupněn na YouTube. Sborník abstraktů je volně stažitelný na webu ČSO: <http://cso.cz/wpimages/video/Sbornik-konference2016.pdf>.

V rámci doprovodného programu si mohli zájemci ve čtvrtek před konferencí zahrát na hřišti FC Pálava frisbee ultimate, pétanque

nebo fotbal. Ve velkém přednáškovém sále byly během konference vystaveny desítky kvalitních fotografií ptáků od předních fotografů a originální ilustrace od Jana Hoška. O přestávkách bylo možné využít širokou nabídku pohoštění nebo navštívit některý ze stánků s bohatou nabídkou ornitologické literatury a (nejen) dárkových předmětů, případně vyzkoušet vystavené dalekohledy značek Meopta a Swarovski.

Konference byla zahájena v pátek dopoledne vystoupením pamětníků a zástupců ČSO a Slovenskej ornitologickej spoločnosti u příležitosti 90. výročí založení Společnosti a představením hlavních partnerů konference (obr. 1). Odborný program zahájil plenární přednášku „Česká společnost ornitologická, tlukoucí srdce centrálního evropského sběru ornitologických dat!?“, tlumočenou Petrem Voříškem, čestným hostem konference, profesorem Ruud Foppen, vedoucím výzkumného oddělení nizozemského Sovonu a současným předsedou Evropské rady pro sčítání ptáků (European Bird Census Council). Po krátké přestávce byly následující příspěvky prezentovány v sekcích probíhajících současně ve velkém a malém sálu. Nejprve byly zařazeny paralelní sekce „Diverzita a početnost“ a „Akustika“, po obědové přestávce následovala plenární přednáška Jiřího Reifa a Zdeňka Vermouzka na téma „Význam dlouhodobých monitorovacích programů pro ochranu ptáků“. Po přestávce a odpole dních přednáškových blocích „Hnízdní biologie“ a „Ochrana ptáků I“ proběhla diskuze u posterů a křest nové publikace nakladatelství Grada *Kam za ptáky v České republice*, sestavené kolektivem autorů pod ve-

Obr. 1. Zahájení konference (foto: A. Klvaňová).
 Fig. 1. Conference opening (photo by A. Klvaňová).

dením Aleny Klvaňové. Za přítomnosti většiny autorů následovala autogramiáda knihy. Páteční odborný program zakončil seminář Tomáše Bělky věnovaný problematice určování dravců. Večer strávila většina účastníků posezením u sklenky vína za doprovodu cimbálové muziky ve sklepech vinařství U Kapličky v Zaječívce.

Sobotní dopoledne patří lo členské schůzi ČSO spojené s volbou nového výboru a kontrolní komise ČSO. Dopolední program doplnila plenární přednáška Vladimíra Bejčka a Karla Šťastného „Mapování hnízdního rozšíření ptáků v České republice – historie a současnost“ a paralelní přednáškové bloky „Mapování a monitoring“ a „Ekologie druhů“. Po odpolední obědové přestávce program pokračoval vzpomínkovým setkáním k 90. výročí založení ČSO. Moderovaný diskusní panel vedl Petr Voříšek, o historii československé ornitologie hovořili Jiří Flousek, Anton Krištin a Jaroslav Škopek, které ze Slovenska prostřednictvím videohovoru doplnil Štefan Danko (obr. 2). Odborný program konference zakončily přednáškové

sektory „Ochrana ptáků II“ a „Ekologie populací a migrace“. Organizátoři na závěr vyhlásili vítěze studentské soutěže. Poukaz do e-shopu ČSO v hodnotě 700 Kč za nejlepší přednášku s názvem „Akustický monitoring a variabilita zpěvu lejska malého (*Ficedula parva*)“ putoval do rukou Ondřeje Belfina, poukaz do e-shopu ČSO v hodnotě 500 Kč za nejlepší poster na téma „Jak souvisí ekologické vlastnosti českých ptáků s prostorovou variabilitou v jejich početnosti?“ získal Jan Farkač. Zvláštní cenu – příručky Polní ptáci a odznaky – již odpoledne obdrželi nejmladší účastníci konference – žáci ze ZŠ Břidličná, kteří sami připravili poster o hnízdění vlaštovek, jiříček a rorýsů v okolí školy. Důstojnou tečkou za nabitým programem byla večerní přednáška Roberta Popely, Róberta Šošovičky a Jana Sychry na téma „Jak se ptákům asi létá – mírně technický pohled na mechaniku letu ptáků“.

V neděli ráno vyrazily dvě skupiny zájemců pod vedením Josefa Chytila a Petra Macháčka na celodenní exkurzi na Lednické rybníky, do

Obr. 2. Moderovaná diskuze o historii československé ornitologie, zleva: Pavol Hejný, Petr Voříšek, Anton Krištín, Jiří Flousek, Jaroslav Škopek (foto: A. Klvaňová).
Fig. 2. Moderated discussion about the history of the Czechoslovak ornithology; from left: Pavol Hejný, Petr Voříšek, Anton Krištín, Jiří Flousek, Jaroslav Škopek (photo by A. Klvaňová).

Obr. 3. Účastníci terénní exkurze vedené J. Chytil (foto: R. Gadas).
Fig. 3. Attendants of the field trip guided by J. Chytil (photo by R. Gadas).

Lednického zámeckého parku, na Novomlýnské nádrže a kolem řeky Dyje (obr. 3). Zájemci měli možnost si v terénu vyzkoušet dalekohledy Meopta. Ze zajímavějších druhů se účastníkům podařilo pozorovat např. lžičáka pestrého (*Anas clypeata*), orla královského (*Aquila heliaca*), jespáka obecného (*Calidris alpina*) a jeřába popelavého (*Grus grus*).

Konference ukázala, že ornitologie jako zoologická disciplína se může pochlubit širokou základnou amatérských i profesionálních badatelů, kteří si mají navzájem co říci. ČSO jako zastřešující organizace má dlouhou tradici a velký kus práce za sebou – věříme, že akce jako tato konference ukazují, že naše práce má smysl i budoucnost.

Za organizátory
Jaroslav Koleček

Došlo: 28. 11. 2016
Online: 3. 12. 2016